

Lekcja 2

Temat : *Zemsta jest rozkoszą.....Poznajemy komedię Aleksandra Fredry*

I. Cele ogólne :

- Zainteresowanie uczniów komedią Aleksandra Fredry;
- Doskonalenie umiejętności selektywnego czytania tekstu i wyszukiwania w nim potrzebnych informacji;
- Przypomnienie i krótka charakterystyka głównych rodzajów literackich i gatunków dramatu;
- Podanie informacji na temat budowy dramatu;

II. Cele szczegółowe:

Po skończonych zajęciach uczeń:

- Zna i rozumie aforyzmy, sentencje, przysłowia i związki frazeologiczne ze słowem „*zemsta*”;
- Wyjaśnia tytuł utworu;
- Zna podział literatury na rodzaje;
- Wie, jaki rodzaj i gatunek literacki reprezentuje *Zemsta*;
- Określa czas i miejsce akcji utworu;
- Wymienia i krótko charakteryzuje bohaterów komedii;
- Wymienia wątki w utworze;
- Czyta tekst, wybierając potrzebne mu informacje;
- Sporządza notatkę w formie mapy mentalnej.

II. Metody i techniki pracy: podająca, ćwiczeń praktycznych;

III. Formy pracy: indywidualna , zbiorowa;

IV. Środki dydaktyczne: lektura, słownik języka polskiego, słownik terminów literackich, słownik frazeologiczny;

V. Czas realizacji: 1 godzina

VI. Przebieg lekcji:

1.Wstęp:

1) Zapisanie tematu lekcji .

2) Odczytanie prac domowych: sentencji, aforyzmów, przysłów, związków frazeologicznych ze słowem „*zemsta*”. Próba wyjaśnienia tytułu utworu A. Fredry. Swobodne wypowiedzi uczniów na temat przeczytanej lektury.

Przykładowe sentencje, aforyzmy , związki frazeologiczne ze słowem „*zemsta*”:

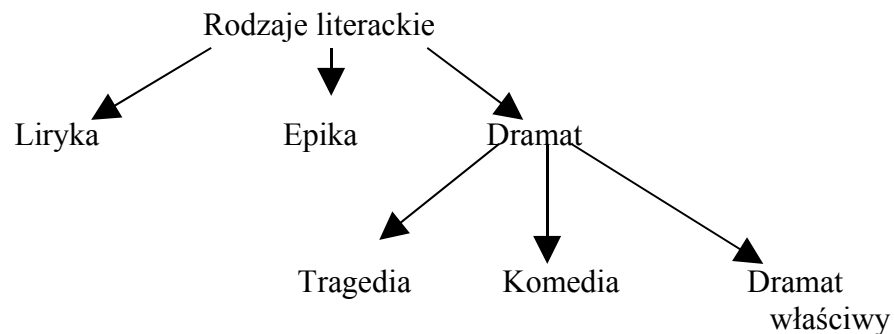
- *Zemsta jest rozkoszą bogów.*
- *Jeśli nie zemsta, to co?*
- *Zemsta ponad wszystko!*

- „*Literaci polscy nie czytają mnie - a ja nie czytam ich, moja zemsta jest w każdym razie ilościowo większa.*” Karol Irzykowski
- „*Przebaczenie jest lepsze niż zemsta.*” Pittakos
- „*Zemsta koi serce nie bardziej niż słona woda pragnienie.*” Walter Weckler
- „*Zemsta to marnotrawienie energii.*” Kąkolewski Krzysztof

3) Wyjaśnienie słownikowe słowa „zemsta” (słownik języka polskiego):
zemsta- rz. *Ż. Ia, blmn* `odwet za doznaną krzywdę; pomsta`

2. Rozwinięcie:

1) Przypomnienie i krótka charakterystyka głównych rodzajów literackich (epika, liryka, dramat). Podział dramatu na komedię, tragedię i dramat właściwy. Określenie cech tych gatunków. Zapis na tablicy :

Tragedia- gatunek dramatyczny , oparty na nierozwiązywalnym konflikcie, który doprowadza do katastrofy (najczęściej śmierci głównych bohaterów).

Komedia- gatunek dramatyczny, utwór o pogodnej tematyce i żywej akcji zamkniętej zakończeniem pomyślnym dla głównych bohaterów.

Dramat właściwy-gatunek dramatyczny, o wartkiej akcji związanej z konfliktem społecznym lub psychologicznym, z niewielką zazwyczaj liczbą postaci.

Ustalenie do którego rodzaju i gatunku literackiego przyporządkujemy *Zemstę* A. Fredry.
Część powyższego schematu zostanie wykorzystana w dalszej części lekcji przy tworzeniu mapy mentalnej.

2) Określenie czasu i miejsca akcji utworu. Sporządzanie notatki w formie mapy mentalnej.
 Fredro nie precyzuje dokładnie czasu i miejsca wydarzeń. Można przyjąć, że jest to koniec XVIII wieku lub początek XIX. Akcja zaś toczy się na jakimś starym zamku gdzieś w Polsce.

3) Wymienienie bohaterów i ich krótka charakterystyka:

Cześnik Raptusiewicz- (nosi tytuł cześnika, czyli osoby stawiającej przed królem jedzenie), stary kawaler, bez większego majątku, prawny opiekun bratanicy Klary, zarządza połową

zamku (własność Klary). Raptowny, kłótniwy, zawzięty, zawadiaka a przy tym patriota-uczesnik konfederacji barskiej z 1768 r.

Rejent Milczek- zamożny wdowiec, właściciel połowy zamku, ojciec Waclawa, doskonale zorientowany w możliwościach interpretowania prawa na swoją korzyść. Opanowany, milczący, sprawia wrażenie osoby bardzo pobożnej, pełnej oglady.

Klara-młoda bratanica Cześnika, zakochana w Waclawie- synu Rejenta- prostolinijna, otwarta, obdarzona poczuciem humoru, z uporem walczy o swoje szczęście.

Waclaw- syn Rejenta, odważny i rozsądny, wobec ojca posłuszny, potrafi wykorzystywać sprzyjające okoliczności dla własnego celu, jakim jest małżeństwo z Klarą.

Papkin- postać o niejasnym rodowodzie i przeszłości, gadatliwy, zarozumiały, nielojalny i nieuczciwy, gość Cześnika.

Podstolina- trzykrotna wdowa, bez majątku, w średnim wieku, atrakcyjna, chce się wydać za mąż, aby nie popaść w nędzę.

Dyndalski, Śmigalsi, Perelka- postaci epizodyczne

4) Wypisanie wątków w komedii:

Główny:

- nienawiść Cześnika i Rejenta (spór o mur)

Poboczne:

- miłość Klary i Waclawa
- zabiegi Podstoliny w celu zdobycia męża
- plany małżeńskie Cześnika
- Papkin

3. **Podsumowanie**- mapa mentalna [zał. 1.]

4. **Praca domowa:**

Sporządź plan wydarzeń w „*Zemście*” w formie równoważników zdania.